

Перші пологи — це як стрибок у невідомість, особливо коли поради бувалих більше лякають, аніж додають сміливості. Тож як це народити та ще й без домовленостей і “свого” лікаря.

Дізнавшись про те, що ношу під серцем дитину, окрім невимовної радості, мене охопили і страхи, які притаманні, мабуть, кожній майбутній матері: а чи все гаразд із дитям, чи нормально відбувається його розвиток, а в кого і де краще народжувати. Ось останнє турбувало не на жарт, адже хочеться передбачити все до найменших дрібниць, зайвий раз перестраховатися. Але якби знаття, де впадеш...

Друзі та знайомі, почувши, що маю намір народжувати в районному пологовому, настійливо радили обирати деінде, тільки не в Жидачеві. Коментарі в соцмережах на адресу жидачівського пологового оптимізму теж не додавали.

Скажу одразу, що не маю звички завчасу панікувати, а намагаюсь все сприймати тверезо, виважено й критично. Тим паче, що за всі роки, що ми з чоловіком намагалися зачати свого первістка, побували в багатьох ескулапів і державних, і приватних. З усіх цих відвідин для себе зрозуміла одне: жоден лікар, навіть від Бога, не може зробити Його роботу, а тим паче, гарантувати вам 100% позитивний результат. До слова, всі сучасні методи лікування не допомогли, все відбулось само собою. Також із досвіду зрозуміла й те, що сучасна медицина (йдеться про приватні клініки) — це найчастіше на щабель вищий комфорт, але суть лікування, якщо йдеться про спостереження за вагітністю та ведення пологів, не сильно різниться від того, що ви отримаєте в районній чи міській лікарні. А от ціни за послуги справді вражаючі. Тому, враховуючи пережитий досвід, піддаватись панічним настроям не входило в наші з чоловіком плани.

Зрештою, заспокоювала себе, що вагітність та пологи - це досконало відрегульований самою природою процес, і завдання лікаря лише допомогти породіллі та дитині стати матір'ю, прийти на світ. Звісно, це не означає, що майбутнім батькам, як і лікарям-акушерам, не слід готуватися до пологів. Якраз навпаки.

Тим часом мої перші місяці вагітності протікали непомітно: без запаморочень, ранкової нудоти й інших “радощів” цікавого стану. Якби не аналізи та УЗД, ніколи б і не здогадалася, що в мені зріє нова людина.

Та час збігає досить швидко й приходить день, коли, хочеш цього чи ні, потрібно ставати на облік у жіночій консультації. Оскільки працюю у райцентрі, то й роздумувати особливо не було потреби. Звернулася у жіночу консультацію при Жидачівській центральній районній лікарні.

Зізнаюсь, до цього не була частим гостем районної жіночої консультації, роками нехтувала навіть профілактичними оглядами (чого робити настійливо не раджу, особливо жінкам за 30. Рак молочної залози лідирує серед онкологічних патологій. 48% випадків раку молочної залози виявляють у жінок саме під час профілактичного огляду). Так само з лікарями, які ведуть вагітних, практично не була тісно знайома, окрім завідуючої, з якою час від часу спілкувалася по роботі, й то в більшості по телефону. Зате “страшилок” реальних і надуманих про жидачівське пологове відділення наслухалась і начиталась достатньо.

Стаючи на облік, вирішила не наводити “знайомств”, а записатись до того лікаря, який цього дня прийматиме. У той день у жіночій консультації виявився аншлаг. У коридорі своєї черги очікували як вагітні, так і жінки, які просто прийшли на медогляд (жива черга до лікаря — рудимент, якого незабаром позбудеться вітчизняна медицина). Тож потрапити на прийом мені вдалося аж під обід. Як виявилось, у другій половині дня у жіночій консультації приймає акушер-гінеколог Елеонора Іванівна Потерейко. Вона й вела мою вагітність упродовж всього часу.

Поки чекала у черзі, бачила, як жіночки з неприхованим невдоволенням виходили від лікаря. А все через те, що Елеонора Іванівна відмовлялася підписувати медогляд без попереднього огляду пацієнтки. Чомусь жінки досі не можуть збагнути, що довідка не врятує від наслідків невчасно виявленої, задоволеної хвороби.

Де ще як не у жіночій консультації матимете нагоду почути й по чому нині народити. За однією з версій (згодом зрозуміла, що скільки породіль - стільки й варіантів) народити в Жидачеві найдешевше, а от у Новому Роздолі чи Стрию — дорожче. Ціни стартують від 3 тисяч грн. Звісно, це цифри умовні й неофіційні, які йдуть поза скарбницю лікувальної установи й залежать суто від домовленості між лікарем та пацієнткою або від щедрості щасливих батьків. Ось нещодавно від знайомої дізналась, що позаплановий кесарів розтин у львівському пологовому їхньому сімейному бюджету обійшовся у 30 тисяч грн! Просто шокує. І це при тому, що офіційно в Україні медицина безкоштовна, а ведення вагітності та пологи й поготів...

Тим часом настала й моя черга йти на прийом. Одразу скажу, що не сподобалось: це потреба пояснювати, чому не стаю на облік у Ходорівській міській лікарні, оскільки за пропискою мені ближче туди. А от обурило майже ультимативне: “Якщо ви в нас не плануєте народжувати, то й на облік ставати не варто”. Довелось заперечити лікарю й нагадати, що пацієнт вправі сам обирати медичний заклад, у якому проходитиме те чи інше лікування. У подальшому між нами непорозумінь не виникало.

Згадуючи цю ситуацію, на думку спала розповідь знайомої, яка теж на третьому місяці вагітності прийшла ставати на облік, щоправда в Польщі. Так от її не запитували, чому вона, українка, без карти побиту, прийшла до лікарні. А одразу оглянули й, встановивши її вагітність, не випустили з медзакладу, доки вона не здала всіх потрібних аналізів, а лікарі не переконались, що плід і майбутня мама здорові. Мимоволі позаздриш, чи не так?!

Але повернемося до наших реалій. Також не втішило мене й те, в якому занедбаному стані сьогодні знаходиться приміщення районної жіночої консультації. У коридорі напівтемрява (економія електроенергії), стіни та стеля давно чекають на бодай косметичний ремонт. У процедурній також все залишилось ще від радянських часів (ваги, ростомір, гінекологічне крісло тощо). І тут приходить розуміння того, що жінки в нас у районі не в пошані. Виникає логічне запитання до чоловіків-чиновників, які не один рік займають місця у владних кабінетах: невже так ви дбаєте і про власних дружин? Невже за стільки років не знайшлося коштів, щоб змінити, осучаснити як інтер'єр, так і обладнання, щоб лікарі та пацієнтки перебували у хоча б мінімальному комфорті? Як розповів тоді ще головний лікар Жидачівської ЦРЛ Богдан Бойчук, кілька років тому були спроби провести ремонт жіночої консультації, але в той час не знайшлося коштів чи то чиновницької волі, а пізніше курс долара взагалі відтіснив цю тему до кращих часів.

І для зауваги, якщо все ж таки коли-небудь робитимуть ремонт у жіночій консультації, то варто подбати про звукоізоляцію між кабінетами та коридором. Погодьтеся, не надто приємно в коридорі слухати, що там на огляді бачить лікар у тої чи іншої пацієнтки. Зрештою, лікарської таємниці ще ніхто не відміняв. З позитивного: у кабінетах тепло, у коридорі також.

Попри те, що моя вагітність далі протікала легко й без ускладнень, що не могло не тішити, на планові огляди (раз у два тижні) приходила вчасно й намагалася виконувати настанови лікаря.

З фінансових затрат — це витрати на шприци, скарифікатори і подібний дріб'язок. Із цим ще можна миритись. Однак не сподобалось, коли при заборі венозної крові використовують не спеціальний джгут, а латексні рукавички, які часто вислизають у лікаря із рук і падають на підлогу. Де тут мова про стерильність? Зрештою, джгут не так і дорого коштує.

Оскільки часу до пологів залишалось все менше, щоб остаточно визначитись, чи народжуватиму в райцентрі, напросилася на екскурсію пологовим відділенням. Лікарка одразу погодилась і навіть сама провела мене усім відділенням, показавши палати, зал для пологів, операційну, індивідуальну передпологову палату.

Зазначу, що кілька років тому по роботі бувала в пологовому відділенні, й тоді якраз у ньому провели косметичний ремонт. У той час враження були вельми позитивні. Цього разу ентузіазму дещо поменшало, адже, схоже, за ці роки ремонту тут більше не проводили. Зовнішня чистота, яку тут щодня наводять санітарки, все ж не приховує потрісканих кахельних плит на підлозі, давно небілених стін. Хоча самі палати, зверніть увагу, для індивідуального перебування породіллі та немовляти доволі просторі, вікна великі пластикові, у кожній палаті підведена до умивальника вода. З меблів, окрім ліжка, дитячої люльки та пеленального столика, у кожній палаті є й холодильник. У палатах тепло.

Спільний туалет та духова теж давно потребують ремонту. Але в душі є тепла вода, що є нечуваною розкішшю навіть для Львова, не кажучи вже про райцентр. Також до послуг новоспечених матерів є кухня з усім приналежним.

Пологове відділення обладнане сучасним медичним інструментарієм, необхідним для пологів: є тут і кисневий апарат, кардіограф, кювез для недоношених новонароджених (хоча за протоколом, коли передчасні пологи на 22 тижні, породіль скеровують до обласних медзакладів, за винятком, коли жінка поступає в потужному періоді й кожна хвилина дорога), засоби для надання невідкладної допомоги тощо. Хоча, звісно, є потреба в новому інструментарії. Також пологове відділення забезпечене й необхідними ліками для породіль, дефіцит може виникати лише з канавітом (цей препарат чоловікові довелося відкупувувати).

Поцікавилась: чи часто вагітні жінки просять показати їм пологове відділення? На своє здивування почула: “Дуже рідко просять. Хоча, самі бачите, ми не відмовляємо, все покажемо й розкажемо”, - каже Елеонора Потерейко.

Також поцікавилась у лікарки, чи практикують тут партнерські пологи й чи часто чоловіки підтримують своїх дружин у такий відповідальний і важливий час. У районному пологовому відділенні партнерські пологи практикуються, й для цього достатньо, щоб чоловік чи той, хто буде з вами поруч у час пологів, мав флюорографію не давнішу року та одноразовий халат.

І ось на початку грудня минулого року сталася найважливіша подія у нашій сім'ї — народження синочка. Так співпало, що в цей день працювали на зміні акушер Марія Семенівна Гринишин, за плечима якої не два і не три десятки років роботи в пологовому, медсестра палати новонароджених Тетяна Остапівна Соболевська, санітарка Світлана Михайлівна Шиманська. З ними познайомилась ще під час ознайомчого візиту в пологове відділення. Загалом у районному пологовому працює чотири зміни. У середньому тут приймають 15 пологів за місяць. Сказати, що це мало, - це нічого не сказати.

Досі мені не довелося спостерігати за роботою лікаря акушера-гінеколога (так, так, між переймами та потугами у мене ще й на це був час). Скажу я вам — це робота не кожному під силу. Це, насамперед, величезна відповідальність, адже від твоїх навиків, знань, досвіду залежить життя та здоров'я одразу двох людей — матері та дитини, а найменша помилка може зруйнувати щастя цілої сім'ї і навіть родини.

Наше перебування із синочком у пологовому розтягнулося на п'ять днів. Зазвичай, якщо в мами з дитиною все гаразд, то обох виписують вже на третій день. Ми ж вирішили зачекати на щеплення БЦЖ, а щеплення від гепатиту “В” нам зробили днями раніше.

За цей час ми не були позбавлені щоденної уваги як лікарів, так і молодшого медичного персоналу. Кожний ранок починався із огляду лікарів, здачі аналізів. Щодня, а той кілька разів на день, вас могли відвідувати рідні, чого раніше категорично не допускалось, а сьогодні це норма. Окрім “пакунка малюка”, який породіллі в Україні отримують з вересня 2018 року, в Жидачівській лікарні новонароджених забезпечують безкоштовними підгузками, яких вистачає на всі дні перебування у пологовому відділенні.

Все начебто є: і палати для індивідуального перебування мами та новонародженого дитяти, і цілодобовий нагляд медичного персоналу, й триразове гаряче харчування, а жінки не поспішають тут народжувати. На облік у жіночу консультацію стають, а от народжувати все частіше їдуть за межі району. Чому так? На це запитання мають знайти відповідь у першу чергу адміністрація лікарні, районні та міські чиновники, бо, окрім природного скорочення народжуваності (за інформацією Жидачівського районного відділення державної реєстрації актів цивільного стану у 2018 році народилося 459 дітей, померло 1202 особи), є ще низка причин, вирішення яких дасть змогу повернути добру славу, а разом зберегти й саме районне пологове відділення. Йдеться, звісно, про трагічні випадки: смерті немовлят чи породіль. Такі випадки не мають замовчуватись перед громадськістю, бо це лише нагнітає недовіру й страх.

Також варто змінити підходи до управління таким відділенням: тут мають надаватись медичні послуги значно ширшого спектру, можна почати хоча б із організації школи для молодих батьків. І про якість послуг теж не варто забувати.

Зрештою, і пацієнти мають усвідомити, що, поки ми навчені власним гірким досвідом чи налякані чужим, обиратимемо пологові відділення в інших містах області, у нашому районі акушерство занепадатиме. Адже зменшення кількості пологів (за рекомендацією ВООЗ на рік має проводитись не менше 400 пологів) призводить до втрати кваліфікації лікаря, і тоді чи станеться трагедія - це лише питання часу. І може статися так, що пологове відділення стоятиме на межі закриття. Погодьтеся, краще, коли ви маєте вибір: народжувати у своєму районі, аніж бути позбавлені вибору взагалі.

Якщо ви маєте бажання висловити вдячність за щасливе народження дитини, і не лише словесну, то висловіть її не стільки лікарю як на благодійний рахунок лікарні. В разі, якщо у вас в наглій формі вимагають оплати, краще зателефонуйте на гарячу лінію МОЗ. Не уподібнюйтеся до наших політиків та олігархів, які замість дбати про розвиток вітчизняної медицини інвестують чималі кошти в іноземні клініки.

Якщо ми (кожний по своїй змозі) вкладатимемо кошти у свою районну чи міську лікарню, тоді ми вправі вимагати від їх керівництва та місцевих чиновників кращих умов та кваліфікованих лікарів.

І насамкінець, кілька порад для майбутніх матерів. Не важливо, чи це ваші перші, чи енні пологи, готуйтеся до них як фізично, так і морально. Не сподівайтесь лише на лікаря та

медперсонал.

Якщо немає протипоказань, під час вагітності робіть помірні фізичні навантаження та гімнастику.

Навчіться правильно дихати, це вам дуже знадобиться під час пологів.

Дотримуйтеся настанов лікуючого лікаря.

Маєте змогу відвідувати курси для майбутніх батьків — відвідуйте їх, а краще вдвох із чоловіком.

Якщо ваш чоловік готовий підтримати вас у час пологів, не відмовляйте його, якщо ж він не може бути поруч - попросіть маму або подругу.

Дізнавайтесь про свій цікавий стан якомога більше. Прочитайте хоча би брошуру З. Городенчук, Т. Лехновська, О. Струк "Вчимося народжувати".

На дозвіллі можете переглянути британський серіал "Викликайте акушерку". Важко повірити, але розвиток охорони здоров'я та зокрема акушерства в 40-60-х роках у Великій Британії був на щабель вищий, аніж подекуди наша сучасна медицина. Ви також будете подивовані, як ще мало знаєте про вагітність, пологи та догляд за новонародженими, а також про роботу акушерок.

Зрештою, на каналі youtube знайдете чимало корисних та практичних відео на тему вагітності та пологів. Перегляньте хоча б кілька з них.

Пам'ятайте: у будь-яких незрозумілих, тривожних ситуаціях у першу чергу звертайтеся за консультацією до спеціалістів (а краще до кількох), а не до facebook чи форумів для мамочок.

Будьте здорові!

Оксана ФРАНКІВ.